

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

СИЛАБУС

ОСНОВИ ІНСТРУМЕНТУВАННЯ ТА ДИРИГУВАННЯ фахова профілізація «Музичне мистецтво естради та джазу (інструменталісти)»

Спеціальність		025 Музичне мистецтво
Галузь знань		02 Культура і мистецтво
Ступінь вищої освіти		Бакалавр
Освітньо-професійна програма		Оркестрова майстерність
Курс		1
Семестр		1 – 2
Обсяг дисципліни (години / ECTS)		180 год / 6 ECTS
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)		Обов'язкова
Мова викладання		Українська
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Зуб Георгій Вікторович
	Науковий ступень, вчене/почесне звання	кандидат педагогічних наук
	Посада	старший викладач кафедри ММЕД
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/art-of-pop-and-jazz/Zub.pdf heorhii.zub@num.kh.ua
Анотація		Навчальна дисципліна «Основи інструментування та диригування» передбачає підготовку кваліфікованих професійних музикантів-інструменталістів, які володіють базовими знаннями та навичками інструментування та диригування, здібних до практичної діяльності з колективами та ансамблями естрадного та джазового напрямку. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні знати: - сутність основних категорій щодо визначення понять інструментування, аранжування, оркестрування; - етапи зародження та розвитку диригування як виду музичного виконавства; - кращі зразки оркестрових, ансамблевих та вокальних творів світової музики щодо розуміння прийомів аранжування та інтерпретаційних пошуків видатних диригентів (бенд-лідерів);

	- естетичні складові диригентського мистецтва. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні вміти: - самостійно та вільно орієнтуватися в теоретичних засадах диригентського виконавства; - діагностувати оркестрове, ансамблеве та вокальне виконавство з точки зору якості інструментування та диригентської інтерпретації; - розуміти фахову термінологію інструментування та диригування; - самостійно та вільно орієнтуватися в музичних стилях; - обґрунтовувати власну думку щодо концепції наявного інструментування та диригентської інтерпретації музичних творів.
Мета дисципліни	Метою вивчення дисципліни є засвоєння сукупності знань про сутність основ інструментування, ознайомлення студентів зі становленням та розвитком вітчизняних та західних шкіл диригентського виконавства. Окрім цього «Основи інструментування та диригування» як навчальна дисципліна покликана сприяти прагненню до професійної самореалізації у здобувачів, а також уміння застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності.
Програмні результати навчання	• ПРН 1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності. • ПРН 5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію. • ПРН 11. Застосовувати теоретичні знання та навички в лекторській практичній діяльності.
Загальні компетентності	• ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. • ЗК 6. Навички міжособистісної взаємодії. • ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. • ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. • ЗК 12. Здатність працювати автономно.
Фахові (спеціальні) компетентності	• СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва. • СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності. • СК 8. Здатність здійснювати диригентську діяльність. • СК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу. • СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією. • СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків. • СК 15. Здатність здійснювати редакторську/менеджерську/лекторську/аранжувальну/звуко-режисерську діяльність в сфері музичного мистецтва. • СК 17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології виконавської та педагогічної діяльності.

Зміст навчальної дисципліни	Основи інструментування • Тема 1. Інструментування як творчий процес. • Тема 2. Алгоритм створення музичної композиції. • Тема 3. Музичний інструментарій. • Тема 4. Гармонія. • Тема 5. Ритм. • Тема 6. Супровід. • Тема 7. Мелодія. • Тема 8. Лінія басу. • Тема 9. Алгоритм фінального складання аранжування. Основи диригування • Тема 1. Історія диригування. • Тема 2. Теоретичні основи диригування. • Тема 3. Інтерпретація творів Віденської класичної школи. • Тема 4. Інтерпретація творів композиторів-романтиків. • Тема 5. Інтерпретація творів західно-європейських композиторів. • Тема 6. Інтерпретація творів східно-європейських композиторів. • Тема 7. Інтерпретація творів українських композиторів. • Тема 8. Критичний аналіз музичних творів різних композиторів в переробці для рок-груп, естрадно-джазових колективів.
Види занять	Групові заняття з викладачем (диригентом), самостійна робота здобувачів, інформальна освіта. У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти можуть брати участь у міжнародних та вітчизняних музичних конкурсах, фестивалях, концертах, відвідувати культурно-мистецькі заходів та концерти, музикувати в інших оркестрових колективах тощо. Навчальна дисципліна може викладатися здобувачам вищої освіти з особливими освітніми потребами.
Методи навчання	Практичний метод (групові практичні заняття); словесний метод (дискусія, співбесіда тощо); наочний метод (метод звукової ілюстрації музичного твору в інтерпретації видатних виконавців і метод демонстрацій); відео-метод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); самостійна та індивідуальна аналітична робота здобувачів вищої освіти тощо.
Форми та методи оцінювання	Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100- бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до <u>Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</u> Поточний контроль (має 60 балів): приклад інструментування, задача конкретних елементів інструментування, теоретичне опитування. Підсумковий семестровий контроль (має 40 балів): Складання реферату з однієї теми дисципліни. Остаточний варіант інструментування. Диригування двох різнопланових творів естрадного та джазового напрямку у виконанні оркестрових колективів. Екзамен 1,2 семестри.

Особливості та політики дисципліни	Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як: Moodle, ZOOM, MEET, листування через e-mail, посилання на google-диск тощо. Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять відповідно розкладу. Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено <u>Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</u> Політика навчальної дисципліни відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І.П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського».
Рекомендовані джерела інформації	<u>Інструментування, аранжування</u> 1. Грищенко В. (2016) Композиція та комп'ютерне аранжування. Київ. НАКККиМ; 2. Олійник В. (2006) Основи комп'ютерного аранжування музичних творів з використанням програми Cubase SX3. Кам'янець-Подільський. Абетка; 3. Хащеватська С. (2008) Інструментознавство. Підручник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III–IV рівнів. Вінниця. НОВА КНИГА; 4. Ковач Ю. (2007) Інструментування для духового та естрадного оркестрів. Харків. ХДАК; <u>Диригування, оркестр</u> 1. Барсова І. (1981) Книга про оркестр. Київ : Муз. Україна; 2. Доронюк В. (2004) Курс техніки диригування. Івано-Франківськ. Прикарпат. ун-т ім. В. Стефаника; 3. Євсеєнко О. (2006) Організація самостійної роботи студентів на початковому етапі навчання в класі диригування. Луганськ. Альма-матер; 4. Кофман Р. (1986) Виховання диригента : психологічні особливості. Київ. Муз. Україна; 5. Володченко Ж. (2000.) Основи техніки диригування. Ніжин. НДПУ; 6. Откидач В. (2014) Історія та теоретичні основи диригування : навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни. Харків. Форт; 7. Постой Г. (2017) Естрадно-джазовий оркестр : теорія та практика. Київ : Ліра-К; 8. Розумний І. (1959) Практичний посібник з диригування. Київ : Держ. вид-во образотв. мистецтва і муз. літ-ри УРСР; 9. Шеметов П. (2004) Школа концертно-диригентського мистецтва. Харків; 10. Тарлецький М. (2000) Методика роботи з оркестром. Рівне: «Перспектива»; 11. Пляченко Т. (2010) Підготовка майбутнього вчителя музики до роботи з учнівськими оркестрами та інструментальними ансамблями. Кіровоград. «Імекс-ЛТД»; <u>Рекомендовані інтернет-ресурси:</u>

	1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського Взято 22 лютого 2024р. з http://www.nbuv.gov.ua; 2. Електронна бібліотека – підручники. Взято 22 лютого 2024р. з http://www.info-library.com.ua; 3. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка. Взято 22 лютого 2024р. з https://korolenko.kharkov.com; 4. Електронний каталог ХНУМ ім. І.П. Котляревського Взято 22 лютого 2024р. з http://repo.num.kharkiv.ua:999/elcat/alog; 5. Бібліотека Харківської державної академії культури Взято 22 лютого 2024р. з http://lib-hdak.in.ua; 6. Електронний каталог Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Взято 22 лютого 2024р. з http://library.nakkkim.edu.ua;
--	---

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Основи інструментування та диригування», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського протокол №1 від «26» серпня 2024 р.